

Sermermiut-bopladsen

Ældstetrinnet

Sermermiut-bopladsen er én af i alt seks bøger, der ledsager iskosserne på Isfjordscentrets udstilling.

Fag

Tværfagligt – historie og naturfagene

Læringsmål

- eleverne opnår viden om udviklingen af fangstredskaber og brugsgenstande gennem flere tusinde år.
- eleverne opnår en særlig viden om bopladsen Sermermiut og indvandringerne af Saqqaqfolket, Dorsetfolket og Thulefolket.

Organisering

Vi anbefaler, at eleverne arbejder i mindre grupper, parvis eller enkeltvis. Afhængigt af, hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles. Vær opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er ens bedste ven, man arbejder bedst sammen med. Samarbejde mellem eleverne handler om netop samarbejde og ikke kun samvær.

Om materialet

Det digitale materiale er i Keynote-format. Er eleverne ikke fortrolige med dette format, kan materialet downloades i PowerPoint-format.

Forløbet omfatter tre trin:

- Introduktion til bogen *Sermermiut-bopladsen*
- Arbejdet med de enkelte kapitler
- Efterarbejdet med diskussion af forløbet og eventuelt videre behandling af selvvalgte temaer.

Side til side vejledning

Bogen

Lad eleverne gå på opdagelse i *Sermermiut-bopladsen*. Den er udgangspunkt for de opgaver eleverne skal arbejde med og den bog der henvises til i materialet. Bogen indeholder 3 kapitler. Hvert kapitel har et afsnit.

Til hvert afsnit i bogen stilles nogle opgaver eleverne skal løse. Først er der en tekst de skal læse, og herefter nogle spørgsmål de skal arbejde med. Sidehenvisningerne til bogen kan hjælpe eleverne med at finde svar. Giv gerne plads til, at eleverne selv finder på flere spørgsmål.

Hvilken metode de anvender til deres svar på opgaverne, er afhængigt af hvad de er fortrolige med, eller om de måske skal lære en ny metode. Man kan vælge: tekst, lyd, billede og/eller tegning. Er der behov for yderligere plads til svarene, kan der tilføjes flere slides.

Forside

Dette billede er det første billede i bogen på side 4-5. Lad eleverne studere billedet, og svare på spørgsmålet der er på siden:

- Den tidligere boplads i Sermermiut lå på klinten i bunden af bugten. Hvorfor har de netop valgt dette sted til boplads?

Tal om hvilke fordele og ulemper der er ved at vælge dette sted som boplads. Er der andre steder ved Diskobugten, som kunne have været bedre? Lad eleverne kigge på et atlas eller et online kort.

Fangstredskaber

Dette kapitel i materialet indeholder et afsnit.

Harpuner til fangst

Lad eleverne tale sammen om hvilke former for jagt og jagtredskaber de kender.

Når de har læst teksten, skal de arbejde med følgende spørgsmål:

- Kig i isskossen på side 7 i bogen. Hvilke fangstredskaber kan man se, og hvad er de lavet af?
- Hvad er forskellen på harpunhovedet lavet af rensdyrtak i forhold til det lavet af narhval- eller hvalrostand?
- Hvilke dyr kan man fange i Diskobugten, og hvilket dyr mon der bliver jaget på dette billede?

Gennemgå eller genopfrisk fødenettet i Diskobugten, og tal desuden om hvilke dyr, der bliver jaget.

Ulu

Kapitlet indeholder et afsnit.

Fra skraber til ulu

Lad eleverne først kigge på isskossen på side 15 i bogen og tale sammen om, hvad de kan se.

Når de har læst teksten, skal de arbejde med følgende spørgsmål:

- I isskossen kan du se både skraber og en ulu. Hvilke forskelle og ligheder er der mellem de to redskaber?
- Forestil dig, at du har udviklet ulu'en. Hvordan vil du beskrive den så de andre på bopladsen også kan se at den er smartere end skraber?
- Ulu betyder kniv på grønlandsk. Uluen er misvisende blevet betegnet som et kvinderedskab og har fået status som kvindesymbol. Hvorfor?

Det var de europæiske hvalfangeres sejlmagerknive der gav inspiration til udviklingen af uluens form. Jernet havde nordboerne bragt med sig, et særlig velegnet materiale til knive.

Lad eleverne eventuelt søge viden om, hvornår nordboerne og hvalfangerne fra Europa kom til Diskobugten, og hvad det betød for inuitterne.

Fedtstenslampe

Kapitlet indeholder et afsnit.

Fedtstenslampen

Lad eleverne kigge i isskossen på side 21 i bogen og komme med forslag til hvordan og hvor lamperne er blevet brugt.

Når de har læst teksten, skal de arbejde med følgende spørgsmål:

- Beskriv hvordan disse tre fedtstenslamper adskiller sig fra hinanden.
- Hvornår blev fedtstenslampen erstattet af det elektriske lys? Hvem opfandt det elektriske lys?
- Hvorfor var fedtsten særlig velegnet til at lave lamper af?

Tal om forskellige lyskilder gennem tiderne.

Efterarbejdet

Lav en opsamling i klassen, hvor eleverne kommer med bud på hvad der undrede dem, og hvilket tema de fandt mest interessant.

Lad dem selv vælge et tema, de vil fordybe sig i. Bed dem om at begrunde hvorfor, og hvad de vil undersøge nærmere.

Lav en opsamling på tavlen/skærmen af elevernes valg af tema. Lad dem herefter arbejde gruppevis eller parvis med det valgte emne. Enkelte elever kan have behov for at arbejde alene.

Det kan anbefales, at eleverne laver deres besvarelse som bog eller tegneserie. Egnete digitale formater er Book Creator og Pixton.

Kolofon

Undervisningsmaterialet til bogen *Sermermiut-bopladsen* er udviklet til Isfjordscenteret i Ilulissat af Lotte Brinkmann og Daniella Maria Manuel, Anholt Læringsværksted.

Billedkreditering

Danish Arctic Institute/Børge Fristrup: 4-5

Danish Arctic Institute/Erik Holtved: 12

Danish Arctic Institute/Kjeld Rask Terkilsen: 19

David Stjernholm: 7, 15, 21

John Lee, Danmarkimi katersugaasivissuaq, Nationalmuseet /

National Museum of Denmark / Nationalmuseet: 23 (Qulliit & Alliit /

Top & Bottom / Øverst & Nederst)

Martin Appelt, Danmarkimi katersugaasivissuaq, Nationalmuseet / National

Museum of Denmark / Nationalmuseet: 23 (Qiterliit / Middle / Midten)

Materialets tekster, opgaver og billeder må deles, gengives og bearbejdes, når blot man krediterer ophavet: Sermermiut-bopladsen ved Isfjordscenteret, Ilulissat.